

Η οικονομία του χρόνου κατά τον Γέροντα Ιωάννη τον Δομβοίτη (Χαράλαμπος Μπούσιος, Μέγας Υμνογράφος της των Αλεξανδρέων Εκκλησίας)

[/ Πεμπτουσία](#)

Image not found or type unknown

Ο όσιος Γέροντας, Ιωάννης ο Δομβοίτης, είναι ο οικονόμος του χρόνου της ζωής. Μετρούσε τον χρόνο του με προσευχή, εγρήγορση και άσκηση, για να μην βρει το ταγκαλάκι ευκαιρία να του βάλει τρικλοποδιά και τον ρίξει στην αμαρτία. Από τα πολύτιμα γραπτά κείμενά του, τα ποιήματά του, τα οποία έχουν εκδοθεί από χρόνια και τα οποία είχα μόνιμο σύντροφό του τα μεταπτυχιακά μου χρόνια στην Αγγλία, καθώς και από συλλογή αλληλογραφίας του που έπεσε στα χέρια μου, σταχυολογώ μερικά αποσπάσματα από τον αγώνα και την αγωνία του πατρός Ιωάννου, για την εξοικονόμηση και εξαγορά του χρόνου μας.

Προσευχόμενος στον Κύριο ο ακατάβλητος στο φρόνημα ασκητής στο ποίημα του με τίτλο: «Εξελεξάμην παραρριπτείσθαι εν τω οίκω του Θεού μου μάλλον» (Ψαλμ. πγ´ 11) παρακαλεί να μην τον αφήσει Εκείνος να περάσει με μάταια λόγια και έργα τον επίγειο βίο του, αλλά να τον καθαρίζει με τα νάματα της χάριτός Του, ώστε καθαρός να βαδίζει το δρόμο που οδηγεί από το σαρκικό θάνατο στην αθανασία της ψυχής:

Ας μην περάση της ζωής μάταιος ο καιρός μου·

καθάρισέ με εν όσω ζω, καθάρισέ με εντός μου.

Σε άλλο του ποίημα με τίτλο: «Μη θορυβείτε, μη περιφέρεσθε» καταγράφει τις διαπιστώσεις του και τα συμπεράσματά του από την κακή εκμετάλλευση του χρόνου, που έγκειται στις πολλές, αλλά ανωφελείς γνωριμίες, στις άσκοπες ομιλίες, στα γέλια, στους αστεϊσμούς και στις αργολογίες. Με όλα, δηλαδή, αυτά που αποπροσανατολίζουν την πυξίδα προορισμού του ανθρώπου, σκοτίζουν τη διάνοιά του και προκαλούν ταραχή στην καρδιά του:

Αι γνωριμίαι αι πολλάί κι' άσκοποι ομιλίας,

οι γέλωτες, αστεϊσμοί και αι αργολογίας,

αυτά σκοτίζουν τον νουν, τaráσσουν την καρδιάν

κι' ανεπαισθήτως γίνονται οδός προς αμαρτίαν.

Φιλοσοφώντας αδιάκοπα ο φιλόσοφος πατήρ ότι «ματαιότης ματαιοτήτων, τα πάντα ματαιότης» (Εκκλ. ι, 2), στο ποίημα του «Μάταια η κακά» αναφέρει ότι ο άνθρωπος, απευθυνόμενος ταπεινά στον εαυτό του, εκτός από λίγα καλά που κάνει στη ζωή του, τα περισσότερα η είναι μάταια η τον κάνουν να μετανοίωνει γι' αυτά. Αν συνειδητοποιούσαμε πόσο λίγος είναι ο χρόνος της ζωής μας εδώ στη γη θα προσπαθούσαμε να μην επιδιώκουμε τα εφήμερα, αλλά τα αιώνια, αυτά για τα οποία κανείς ποτέ δεν μετάνοιωσε, γιατί με αυτά σαν κλειδιά ανοίγει την πόρτα της ουράνιας Βασιλείας:

Όσ' είδα κι' όσα έκανα σ'τού βίου μου τον χρόνο

γι' άλλα είπα· «είν' μάταια», για άλλα «μετανοιώνω».

Μ' αν έκανα κανα καλό, στ' αλήθεια, απ' την ψυχή μου,

μόνον γι' αυτό «κατ' έκανα», λέω, εις την ζωή μου.

Η ραθυμία και η ραστώνη είναι τρικλοποδιές που μας βάζει το ταγκαλάκι, για να μην αξιοποιούμε σωστά το χρόνο μας. Συμβουλευόντας κάποτε ο πατήρ Ιωάννης κάποιο μοναχό, για να μη δώσει «εις σάλον τον πόδα» (Ψαλμ. 120, 3) του και να μη περιπέσει σε ραθυμία θανατηφόρα, για την οποία δεν ωφελεί να μετανοιώσει, όταν έλθει ο θάνατος, γράφει:

Όταν τον χρόνο άδικα αφήνης τα περνάη,

μη λησμονής ο, τ' έχασες πως πίσω δεν γυρνάει.

Γι' αυτό, του χρόνου της ζωής η κάθε μιά σπατάλη

είναι απώλεια βαρειά, σαν κείνη δεν είν' άλλη.

Διαβαίνεις μόνο μιά φορά το δρόμο της ζωής σου

σκέψου τ' αυτό, φίλε, καλά κι' εντός σου μόνος κλείσου.

Αν ο, τι πρέπει να γινή στο δρόμο αυτό δεν γίνη,

τι τ' όφελος αν δάκρυα αιώνια κανείς χύνη.

Στη ζωή μας οφείλουμε να εργαζόμαστε και να τρώμε από τους καρπούς των έργων μας. Ο Απόστολος Παύλος μας δίνει το παράδειγμα λέγοντας «κοπιώμεν εργαζόμενοι ταις ιδίαις χερσί» (Α' Κορ. δ' 12). Και αν μερικοί δεν μπορούν να εργασθούν σωματικά μπορούν πνευματικά. Και αν πάλι ούτε πνευματικά μπορούν να εργασθούν μπορούν να προσευχηθούν. Η προσευχή εάν κατανύσσει και βγαίνει μέσα από την καρδιά και δεν παραμένει μόνο στα χείλη είναι εργασία. Αισθανόμενος υποχρέωση ο πατήρ Ιωάννης σ' αυτούς που τον έτρεφαν, δηλαδή στο Μοναστήρι του, και αδυναμία να βγάλει με υλικά αγαθά την υποχρέωση προσευχόταν γι' αυτούς με θέρμη και με δάκρυα και το καταγράφει στο ποίημά του «Το ψυχικό του καλόγερου»:

Μα τι να κάνω, φίλ' εγώ πούμαι φτωχός και μόνος;

το λέω, πέρασ' άκαρπος του βίου μου ο χρόνος.

Άλλοι μου δίνουν το ψωμί, πέντ'-έξη ανθρώπους ξέρω,

πως ειμπορώ στους αλλουνούς κάποια άνεσι να φέρω;

.....(ο καλόγερος)

Αν προσευχή με δάκρυα και θέρμη γι' άλλους κάνη

αυτή είν' γι' αυτόν το ψυχικό· κι' αυτό για κείνον φθάνει.

Κάνοντας τον απολογισμό της εκδαπανήσεως του καθημερινού του χρόνου ως καλός οικονόμος ο Γέροντας στο ποίημά του «Ο καθ' ημέραν απολογισμός» γράφει ότι κάθε μέρα της ζωής που φεύγει τον πληγώνει, όπως το κεντρί της μέλισσας. Ο χρόνος μας είναι θεόσδοτος, αλλά περιορισμένος. Εμείς είμαστε διαχειριστές του. Η καλή διαχείριση θα μας φέρει πλούσια ανταμοιβή. Η κακή θα μας οδηγήσει στο έρεβος της κολάσεως, στο οποίο δεν θα μας στείλει ο φιλόανθρωπος Κύριός μας, αλλά η κακή μας διαχείριση. Θα μοιάζουμε με τον πονηρό δούλο που έκρυψε το τάλαντό του, για να μην το χάσει. Ο Κύριος θέλει να πολλαπλασιάσουμε φιλοπόνως το «δοθέν τάλαντον» και όχι να το κρύπτουμε.

[Συνεχίζεται]